

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes szám ára 4 kr.
 Egész évre 10 frt - kr.
 Félévre 5 - 50
 Negyedévre 2 - 1
 Egy hónapra 1 - 1

Felelős szerkesztő: BARTHA MÓR.
 Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:
 Hat hasábon petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többzór
 hirdetések alkú szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyegdíj min-
 den külön beiktatásért 80 kr.

A jubileum.

Csodálatos egykedvűséggel és részvétlenséggel fogadja az ország a szabadelvű-párt huszonöt esztendő jubileumát; pedig a szabadelvű-párt hírnuszát zenigik ma, hűséges szócsövei, mondván, hogy „sok minden forrongott, módosult és változott huszonöt év alatt az intézményekben és az egyéneken — csak a szabadelvű-párt állott rendületlenül egy negyed századon át, egybeforrva a mélységes talajjal, a melyből kinőtt.”

Szeretnők jól felszántani ezt a talajt, mely évek óta sok konkolyt sűrűn növeszt a ritka vetés között; szeretnők amugy szívünk mélyéből dicsérni azokat a státu-férfiakat, akik huszonöt év óta ezt az országot kormányozták és kormányozzák és szeretnénk jó és nyugodt lélekkel sütkérezni a szabadelvű-párt napjának ugaraiában s melengetni azokat az értékeket, melyeket minden honfi szív szenteknek ismer.

De nem lehet. Mert a szabadelvű-párt uralma nem tette a mi alkotmányosságunkat erőssé: féljük még a mi jogainkat, szabadságunkat; Magyarország nemzetközi állását és jövőjét pedig biztosnak nem látjuk.

Sok minden jót fognak a szabadelvű-párt javára elkönyvelni és sok remeklési munkát tulajdonítanak is ennek a pártnak, főként dicsérik Tisza Kálmán érdemeit, akiről azt mondják, hogy az érdem oroszlánrésze az övé abban,

hogy a nemzeti konszolidáció alapjait megvetetjük s az ország a pénzügyi válságból kibontakozott.

A pénzügyi válságokból az állam kibontakozott ugyan, de a nemzet nyögi most az adóterheket s a pénzügyi válságok és depressziók sulya most az ország lakosságát nyomorgatja. A mi pedig a nemzeti konszolidációt illeti, arról bizony sok jajsztót kellene hangosan kiáltanunk, világgá harsogtatván: hogy idehaza a szabadelvű-párt uralma alatt rendszeresen letördelték az alkotmányt és összemorzsolták a szabadságot, se a nép, se a vármegye, se a parlament nem bírnak a föltétlenül szükséges ellenálló képességgel, hogy támadások és csorbitások ellen sikerrel megvédhessék hazánkat. Nemcsak a közös hadseregben a magyar nemzet nyelv- és államjog diadalát és nemcsak a magyar udvartartást, hanem a disztól és fegyveres hatalomtól mélyebbre szállva, azon kérdések megoldását, melyek a magyar alkotmányosság megszilárdítására alkalmasak — nem látjuk a kivivott eredmények közt. Hiszen még Szent István birodalmának területei sincsenek végképpen rendezve sem Ausztriával, sem Horvátországgal, sem Boszniával szemben; Dalmácia visszacsatolása éppen olyan nyílt kérdés, mint Bosznia nemzetközi és államjogi helyzete, sőt még a fiumei provizoriumot is ide tehetjük.

Hirdetik azonban a szabadelvűpárt s a kormány lapjai, hogy az a párt le-

hetővé tette annak a reménynek megvalósítását, mely szerint folytatni lehet Nagy Lajos és Hollós Mátyás politikáját s hogy Magyarország befolyása döntő lesz már most az egész Duna völgyén és Ausztriában is, melynek széthuzó elemei között a pragmatika szankciót a magyar nemzet tartja fenn s ezzel a természetes sulypont Magyarországra helyeztetik át.

Ezt hirdetik a fantáziával megáldott szabadelvű pártiak, mi azonban csak a szükségét látjuk ennek a politikának, de feltételeit nélkülöznünk kell. Mi magyarok nem vagyunk föltényben ebben a dualisztikus monarchiában, akármilyen kuszalt is a helyzet Ausztriában; mert hiszen nemcsak az udvar, a hadsereg és a diplomácia székelnek Bécsben, hanem a gazdasági erőviszonyok, amelyek függésben tartják a magyar államot és társadalmat, eladósodás czimén előnyösebbek odaát és kisajátítják a magyar földet is a magyar nemzet lábai alól. A szabadelvű-párt dicsekszik azonban azzal, hogy az ő huszonöt esztendő uralma alatt a magyar állam nemzeti alapjai minden intézményben lettek rakva s a társadalom minden rétege szaturálva van a nemzeti eszmével s hogy az államháztartás egyensulya megtamadhatatlan és államhitelünk az első klasszisuak közé soroltatik a külföldön. Hogy mennyit szenved az ország az alatt, arról a szabadelvű lantos udvariasan hallgat.

Sz. Pataky János jubileuma.

A Debreczeni tárczája.

Írta: Szomaházy István.

A szintársulatnak rosszul ment a dolga, a megyei fiatalság többet járt a ránk-tamási fürdőbe, mint a hivatalba, a lanyos családok falura készültek, a diákokat az érettségi vizsgaláza és a vakáció örömei izgatták. A 16 táz szintársulat egy jószívű vendéglős kegyelméből elt, a primadonna vasárnaponkint még a téli boájában sétálgatott, a hősszerelmes valami furcsa szabású szinpadi kabátban jelent meg délutánonkint a kávéházban. Az egész társulatot a kegyetlen nyomor polipkarjai ölelték, egy ezüstforintos látványosság számba ment, a színházban sokszor csak a 6 önkéntes tűzoltó nézte végig a szomorú előadást. A szegény színészek 4 hét óta becsületszóra játszották a kalabriászt, a direktorné bezálogosította a gyémánt melltűjét, melylyel a sajtó-szentpéteri nőegyesület megajándékozta. Pataky, a vén direktor, a ki állítólag főhadnagy volt a szabadságháboruban, néha borváltatlanul játszott a Tiborcot és a párisi rongyszédót. A megpróbáltatás nehéz napjai borultak a szerencsétlen szintársulatra, már-már úgy volt, hogy a külvárosi korcsmáros is fölmondja a vacsorahitelt, mikor a di-

rektor, egy délelőtt gondterhelt ábrázattal hivta félre Csapót, a színhazi titkárt.

Hallja az ur, mondta neki ső éten, gondoljon ki valamit, mert éhen halunk.

— Ugyan mi a frányát? — szólott Csapó ur türelmetlenül. A darabok már nem hatnak, a két énekesnőt hiába vesztjük össze, mert a diákoknak most más dolguk van, mint hogy a primadonnáért lelkesedjenek. Vendégszereplésre nem telik, mert annyi pénzünk sincs, hogy Ujházi urat a vasutról behozassuk. Mi az ördögöt gondoljak hát ki? — Ha csak azt nem hirdetjük, hogy nyílt jelenés közben agyon lövöm magamat, másképp alig csöditünk be 25 frt áru publikum.

— Mennyi ma a bevétel?

— Ma? Kerekszámban 1 frt és 20 kr.

— Hallja az ur — szól Pataky habozva — mit szólna ahhoz, ha újra megülném a jubileumomat?

— A jubileumot? Azt hiszi, hogy tördnek ezek a maga színészkedésével?

— Ebugattát, hogy az ördögbe ne tördnének. Minden igaz magyar lelkesül a nemzet megrókkant sapszamosaiért. Ha kiirjuk, hogy most lesz 50 éve annak, hogy a szinpadra léptem.

— A színház épp oly üres marad, mint ma este... Kü önben hanyadszor üli meg most az ötvenéves jubileumát?

— Számlálta ám a manó, nem én! A jubileum eddig minden kis városban beütött, csak a nyomorult oláhok nem lelkesedtek úgy, a hogy illett volna... Husz-huszonöt forint bizonyosan csöppen es végre ez a summásmunka is valami!

Csapó közömbösen vállalt vont.

— Én miattam jubilálhat, csak meg ne bánja... Május végén már nem lelkesednek a kisvárosban... Még a nagy szinlapok árát se veszi be, — s a garderober-ját úgy itt fogják, mint a karikacsapás... Jubiláljon olyankor, a mikor hó esik...

— Azért kifogja nyomtatni a szinlapokat, szólott a vén direktor szárazan, a többivel pedig nem törődik...

Csapó tehát könyomatta a szinlapokat, melyek vastag betűkkel hirdették, hogy Sz. Pataky János, a veterán szinigazgató, június 2-án fogja megülni ama nap fordulóját, amelyen ötven évvel ezelőtt Miskolcra a szinpadra lépett. Maga Sz. Pataky János a helyi lap tárczájában ismét teljes szövegében kiadta a borzongós visszaemlékezést, melyet három év óta mindig közöletetni szokott, a mikor a jubileumot megülte.

A tárcza hangulatos bevezetés után, mindenkinek tudtára adta, hogy Sz. Pataky János vagyonos gentry-családból származott s édesapja határozott óhajta ellenére hagyta

A ki végigtekint ezen az országon, a ki vizsgálja a dolgok folyását, a ki benne él s a ki érzi a depressziót minden irányban, az nem képes arra, hogy a szabadelvű-pártnak himnuszokat zengjen huszonöt éves jubileuma alkalmából. A szabadelvűség eszméje egy nagy eszme, de az a magyar párt, amely annak az eszmének jelszavait írta ki zászlójára, nem méltó ezeknek a nagy eszméknek égisze alatt arra, hogy róluk elnevezze magát, mert a közszellem nem érez egyet a jubiláns párttal, a mely annyi gyalázatos választási küzdelem árán tarthatta csak fenn uralmát.

A szabadelvű-párt emberei s a kormány férfiai természetesen a saját állásukat szerint ítélik meg a magyar nemzet helyzetét és állapotát. A pénzügyminiszter az állami bevételekből, a kereskedelmi miniszter a vasúti forgalomból, a közoktatásügyi miniszter a tanfelügyelők jelentéseiből, a belügyminiszter a főispánok előadásából, a miniszterelnök pedig a parlament hangulatából s az udvar kegyéből ítéli meg a helyzetet, a szabadelvű-párt tábor pedig a kormány intencióit veszi irányadóul még a helyzet megítélésénél is.

Ez mindössze nem sokat ér s még is ezen alapszik ma is a huszonöt éves szabadelvű-párt összes tudománya és politikai ereje.

Hogy a nemzet zöme miként gondolkodik? Arra a jubiláns párt nem köteles ügyet vetni. S ez az éppen, a mi ennek a pártnak legelősebb elítélése — jubileuma napján.

A nemzet maga nem zárkózik el annak elismerése elől, hogy az alkotmányosság uralma alatt sok és szép haladást tettünk, de ez a haladás csak annak tulajdonítható, hogy a nemzet, életerejénél fogva, a legválságosabb időkben sem esett kétségbe. Az elért eredmények tehát, amelyekre a szabadelvű-párt oly fenhangon hivatkozik, nem a párturalomnak köszönhetők, hanem a

nemzet ellenállóképességének és életrealóságának. A magyar népet illeti a dicsőség, nem a huszonöt esztendőn át uralkodó partot.

Debreczen, március 6.

Hogy is lesz hát? A Vaterland című bécsi újság azt írta szombati számában, hogy Bánffy Dezső báró főudvarmester lemondani készül s lemondása okául azt a visszatetszést jelenti, amelyet az az eljárás okozott, hogy a szabadelvű pártnak azt a híres választási pénztárát, a melyet a volt miniszterelnöknek az újnak átszámolnia kellett volna, Széll urnak nem adta át. — A félhivatalos Magyar Távirati Iroda még szombaton este sietett kijelenteni, hogy illetékes helyen a Vaterland állításainak alapatlanságát hangoztatják s a közlemény tendenciáját és föltevéseit a leghatározottabban elítélik. A dolognak az a legújabb fázisa, hogy tegnap este 10 órakor a következő távirat ment Bpestől Bécsbe:

Inthal K. urnak, a Vaterland című lap kiadójának Bécsben, III. Seidelgasse 8. Mint Bánffy Dezső báró megbízottai felszólítjuk arra, hogy a lapja tegnapi számában foglalt, Bánffy báróra vonatkozó rágalmaikat nyilvánosan vonja vissza, vagy pedig a rágalmazó cikkek beküldőjét vagy szerzőjét nevezze meg. Válasz fizetve. Daniel Gábor, Gajári Ödön.

Ma délig nem érkezett válasz erre a táviratra s a képviselőház folyosóján azt beszéltek, hogy a bécsi újság nem is szándékozik felelni.

Hát csakugyan Beles lesz az aradi közjegyző? A képviselőház folyosóján tegnap d. e. Justh Gyula és Barabás Béla orsz. képviselők megkérdezték Plósz Sándor igazságügyi minisztert, hogy mikor tölti már be az aradi közjegyzői állást? — A miniszter erre egész határozottan kijelentette, hogy aradi közjegyzővé Beles János orsz. képviselőt megma, vagy holnap ki fogja nevezni. (Nagy érdemei lehetnek a kormány előtt ennek a Belesnek, hogy Aradra közjegyzőnek kinevezik, azon közmegebotránkozásai és tiltakozásai szembe, hogy Aradon mindkét közjegyző román nemzetiségű legyen.)

Függetlenségi párti viszonyok. Sajnálattal jelenhetjük, hogy az áldatlan harc, a mely a függetlenségi párt két frakciója között dúl, már személyes sértésekkel fajult e hósei döntő argumentumképpen — úgy lát-

A szerkesztő csillag alatt megjegyezte, hogy a Temes es Vidéke szintén boldognak érzi magát, a miért a veterán színművész gyönyörű cikkét ő hozhatja először nyilvánosságra. »Hinni akarjuk, — írta a szerkesztőség — hogy a színház zsufolásig megtelepedjen Temesvár derék értelmiségével s az öreg művész a lelkes közönség tapsaival fűszerezze sóttalan kenyérét. Vederemo.«

— Hol van a koszorú? kérdezte az ünnepelt direktor, a jubileumi előadás reggelén.

— Ugy gondolom, hogy a spajzba te tük mikor idejöttünk, mondotta Sz. Pataky Róza asszony, a társulat primadonnája.

Kikeresték a művirágokból készült koszorút, mely poros es vedlett volt már a régiségtől s melyet immár huszonké szer, vagy huszonháromszor nyújtottak már föl az ünnepeltnek a zenekarból. A koszorú nem volt már mutatós, drótlevelei fűszeszugorodtak a nedves spajzban, fehér művirágai megsárgultak — s a direktor keserű mosolylyal dörmögte: — A jubilaris előadás hoz új koszorút kéne csináltatni, de hol vegyen az ember tizenöt avagy husz pengőt? . . . Oh hazam, hazam — mily keserves a te napszamosaid élete! . . .

A primadonna kissé megtisztogatta az uralmát s szomorúan tette le az ócska jószágát az ebédő asztalára.

szik — a piztolyra apellál. Nemesak a M. O. hanem a kormányparti lapok is szíves örömmel közlik H o l l ó Lajos márcz. 4-iki levelét E ö t v ö s Károlyhoz, mely a harc ily elfajulásának bizonyítéka, a melyet ennélfogva, mint ilyet mi is leközlünk, de térszűke miatt lapunknak csak holnapi számában.

A képviselőház ülése.

Tegnap — márc. 5. Daniel Gábor elnökölt, aki a jkv hitelesítése után bejelentette G ö r g e y Gyula lipppa-kerületi képviselő halálát. A Ház részvétét jkvbe vezették.

Azután áttértek a napirendre: a k e r e s k. t á r c a költségvetésének folytatásának tárgyalására, melynek folyamán

L á z á r György foglalkozott a folyók hajózási képességének kiterjesztése kérdésével és pártolta a csatornázás dolgában felmerült eszméket. A költségvetést elfogadta. (Helyeslés a jobboldalon.)

R á t k a y László volt a következő szónok és azon a kérdésen kezdte, hogy a kormány tesz-e előkészületet az önálló vámerület fölállítására és az autonom vámarifa megszabása dolgában. A keresk. miniszter beszédében csak annyit mondott, hogy közgei tanulmányozzák. A kormány is tanulmányozza a kérdést; erre van szükség. Helyesli, hogy a külföldre kereskedelmi szak tudósítókát küldenek; de ez azt mutatja, hogy konzulatásaink nem teljesítik hivatásukat. A miniszter sok minderről beszélt, csak a munkás-kérdésről nem szólt. Füle süket, szeme vak azzal a nagy viharral, vilámlással szemben, a mely végig zugja Európát: és országunk bérceit is már megrengeti. — A mi törvényünk van a szocialisztikus reformok terén, azt nem hajtják végre. A gy-rmekmunkásokat nagy számmal fogják munkába, még éjszakára is.

Végül még, mondta R á t k a y László a kereskedelmi ügyekről akar szólni. Szörnyű dolgokat tapasztalt ezen a téren. A kereskedelem szabadságát nem akarja korlátozni, de a vetkes visszaéléseket meg kell akadályozni. A kerületében megtörtént, hogy egy ügyök fölkeresett egy polgárt s azzal fordult hozzá;

— Barátom, hallottam, hogy a fia beteg és a gép kezelésére akarja kiképezni. Majd gondoskodom róla. Irja csak föl a nevét, hogy el ne felejtsem.

A gazda fölírja a nevét s néhány nap múlva értesítést kap, hogy egy hét ezer forintos cséplőgépet szállítanak neki. A gazdának rámege a vagyona. Tönkre is jut.

— Mi lesz a tiszteletajándékkal, kérdezte busán a vén színésztől, a melytől es az ezüst evőeszközt nem adhatjuk át, mert mindkettőt öt hét óta zálogban van . . .

Sz. Pataky János pokolian felkaczagott: — Haha, ezért küzdöttem, ezért dolgoztam ötven évig! . . . Egyébiránt (folytatta szelidebben) menj el a Steinerhez, a zálogszoboz, hátha kiadja, egy estére a bolmikat . . .

Felhét. Az önkéntes tüzoltók erős léptekkel robnak be a színpadra es a nézőerre. Mózesné helyet foglal a pénztár mellett, Rak-sányi, a siket szabó, aki estenként a jegyszédő méltó-ágot tölti be, sz-rzo-kodva föl s alá jár a szekek között, Miska felgyujja a petroleum-lámpákat, miközben a karzat lépcsőin dobogva halad föl felé a néhány szakacsné es iparoslegény. A zenekar — mely teljes létszmban négy jóévtágyu fiuból — all, hangosan cizmözög kezd s a teremben a festék es petroleum különös illata terjed.

A kusszák mögött eleven élet folvik. Csapó a kelleket rendezzi, az ünnepelt alsónadrágban pöröl a becsipett bonvivantiál, egy asztalon a méltú es az evőeszközök etuije, melyet a kegyelen Steiner nagy rimánkodásra átengede t az előadás végéig, de azzal a világos kikötéssel, hogy ő családjaival együtt helyet kap az első sorban, míg egy megbíható embere örködni fog a színpadon . . . Az első

ott a sárospataki kollegiumot. Az öreg Pataky négylovas kocsin járt föl a ludói fürdőbe, a fia sokszor négy hétig is szalonnán élt, hogy a színművészet géniuszát szolgálhassa. De a a nyomor nem ölte ki lelkéből az ideált, nyugodtan türte, hogy előkelő családja kitagadja, míg ő félszerekben es kocsiszínekben játszott a Bank bant es Lear királyt . . . Negyvennégyben együtt színészkedett Petőfi Sándorral, sőt három hónapig együtt is lakott vele egy sötét udvari szobában . . .

A költő ekkor sirva mondta el művészársának, hogy később a csata mezején fog elhullani, mert Petőfi — írta Sz. Pataky János — már előre megérezte a negyvennyolczas forradalom szelét. Az ifju színészt később lelkesen ünnepelték, Arad, Miskolcz, Kecskemét, Kolozsvár, Székesfehérvár, Veszprems, Szombathely, Sopron virággal es aján-dékkal halmozta el, lovait több ízben kifogták. Ira Alridge pedig egy alkalommal kijelentette, hogy csupán Sz. Pataky Jánost ismerte el magához méltó művésznek . . . »Szép napokat láttam — fejezte be a veterán színész tárczáját — nem kis sikereken es diadalokban volt részem, s lám mégis oda jutottam öreg napjaimra, hogy a szaraz kenyérért is viaskodnom kell. De én mégis boldog vagyok, hogy ötvenéves jubileumomat e derék magyar város lelkes falai közt ünnepeheltem . . .«

A hajózás kérdéséről szólván, azt hibázta Rátkay László, hogy a kormány érdekeinket nem elég erővel védi meg a Dunagőzhajós-társasággal szemben, a mely különben éppen most készül kártét kötni a magyar folyamhajós társasággal. A kormánynak ezt meg kell akadályoznia. A költségvetés nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon).

Harmadik szónok gróf Serényi Béla volt, ki első sorban a mellett kardoskodott, hogy a buzaárak alakulásába ne folyhasanak be hivatalan elemek: majd, az iparpolitikáról szólva, arra az álláspontra helyezkedett, hogy a magyar nyeresztermények osztrák piacának biztosítása érdekében az osztrák ipartermékeket ne nyomják el Magyarországon.

Az ő véleménye az, hogy ha az iparpolitikában csak a nagyiparra fognak ujt fektetni, a kisipar Magyarországon teljesen ki fog veszni. Heves ellentmondással találkozott a fiatal gróf, a mikor a karteletet veite védelmébe. Felszólalása végén felhívta a Házát arra, hogy az inkompatibilitási kérdést még ez az országgyűlés intézze el, de úgy, hogy a kérdés ne fajuljon el hecchéz. A kérdést minden szenvedély nélkül kell elintézni. Szűnet után következett a legnagyobb érdeklődéssel várt felszólalása Ugron Gábornak. A beszéd egyike volt a leggondosabb tanulmányoknak és Ugron Gábor alapos tájékoztatást nyújtott a követendő kereskedelmi és iparpolitikára. A miniszter beszédében nem találta fel a kellő programot s azért a költségvetést nem fogadta el.

Az ülés végén Konkoly-Thege Miklós beszélt még általánosságban a kereskedelemügyi politika egyes részleteiről.

Az ülést 2 órakor zárták.

A mai ülés napirendje a keresk. tárcza költségvetése tárgyalásának folytatása.

A háború.

A harcztérről szombat óta nincs semmi újság híre. Robert s lord hatalmas erejével még a mult pénteken vafamivel előbbre nyomult keleire s a Paardebergől hat mérföldnyire fekvő Osfonteintól nem messze ütötte föl főhadiszállását. Jött egy távirat, amely jelentette, hogy Osfonteintól nem messze a Modder folyó partján mintegy öt hater ezer főnyi bur sereg megszállva tart több kopját, egy másik telegramm azt jelentette, hogy délen is vannak bur csapatok, sőt hogy ott nap-nap után apró csatározások folynak a két ellenség előőrsei között.

vendégek csakugyan ők hatan: Steiner, a felesége és a negy gyermek. Ők hangosan foglalnak helyet a támlásszekeken, a várható szellemi élvezet jóleső és kellemes reményében... Később még többen is megjelentek a homályos nézőtérben: Kupka, a kaptalan agglégény ügyvédje, két varrónisszony, — aki a direktorné toalettjeit igazítja — Schafarik ur és neje (a direktor házigazdája), majd néhány diák és boltosegény... Az első és második sor megtelik valahogy, de a többről szomorúan merednek föl a színpadra a czedulák fekete számai. Csiga ur, a sugó, öt perczzel fél hét előtt pihogva hírülhozza:

— Mindössze hét forint hatvan krajczár.

Az óramutató lassankint eléri a hétórát, de több vendég nem jelenik meg a nézőtérben. Csapó hangtalanul kémlelkedik ki a leslyukon, mindegyre csak Steinert, Steinernét, Kupkát, Schafarikékat és a lármázó gyermekeket látja...

A hét forint ötven krajczár egy fillérrel sem szaporodik és az ünnepeit, a ki időközben bekente magát mastix-szal, keserűen felkaczag:

— Nyomorultak!... 50 év!...

Ezért dolgoztam, ezért vesződtem, hogy... inkább kapáltam és kaszáltam volna...

A várakozás! meghosszabbítja tíz perczel, — de Raksányinak, a jegyszédőnek semmi dolga többé...

Egy harmadik jelentés arról is tudott, hogy a buroknak egy meglehetősen erős tabora Kimberleytől északra áll s készül, hogy délre vonul. Roberts lordnak Kimberleyben tett látogatását is ebből magyarázzák. A buroknak három helyen való megjelenését pedig sokan annak vetik, hogy a burok körül akarják venni Roberts seregét, amelyet mint hogy nyílt csatában nem bírhatnak vele aprocsatározásokkal és szárnyainak folytonos gyöngítésével akarnak visszavonulásra bírni. — Ezeknek a híreknek ellentmondott az a pretoriat jelentés, hogy a burok egész haderejüket Bloemfonteintól túl, Vynburg közeleiben, a Zand folyó partján levő magas hegyeken koncentrálják, és itt várják be Roberts támadását.

Azok a bur csapatok, melyek most is Osfentein körül táboroznak, csak arra való, hogy főtartóztassák Robertsát mindaddig, a míg Jouberttől kellőképen el készül, s a fokföldi burok is visszavonulhatnak Bloemfonteintól át.

Mert ha sikerül Robert-nek Bloemfonteint előbb elfoglalnia, akkor a fokföldi burok, akik már csak a nerwalsponti nagy Oránsz-hídat őrzik, el volnának vágva, mert a Bloemfonteint és Nerwalspont közötti vasut is az angolok kezébe kerülne. Merre ment Roberts Bloemfonteintól, arról a tegnapi nap folyamán nem jött jelentés, a taktikus Roberts titokban tartja minden mozdulatát s London is csak akkor értesül róla, mikor Roberts jelenté, hogy ide, vagy oda érkezett.

A buroknak Joubert vezetése alatt az angolok számítása szerint 45 ezer emberük lehet; bur forrásból való hírek ellenben azt mondják, hogy legalább 60 ezer bur várja Roberts támadását. Am Roberts is folytonosan szed magához új csapatokat s lassan bár, de halad előre. A nagy csata nem fog soká késni s eredményétől függ a háború további sorsa.

Ujabbán jött londoni telegrammok szerint a burok Bloemfonteint, Oránsz fő városát meg akarják védeni. E táviratok szerint a burok nem Bloemfonteintól északra, hanem nyugatra vontak össze főerejüket Abrahamskraal közeleiben s itt készülnek a döntő csatára.

Hollandia irányadó köreiben sokat foglalkoznak most azzal a kérdéssel, hogy Hollandia és Németország a köztük fennálló vámszövetség helyett védő és dacszövetséget köt egymással. Németalföld lezjelentékenyebb lapja a Nieuve Rotterdam'sche Courant a legmelegebb hangon ír erről az eszméről, amely-

Már negyednyolcz, a mutató már a feléhez is veszedelmesen közeledik, — a nézőtérrel még mindig csak a Steiner-gyerekek rakoncátlan larmája hallátszik föl... Végre itt az ideje, hogy az előadást megkezdjék: Sz. Pataky János sötét ábrázattal ballag ki az öltözőből a színpadra... A vén ember dühösen néz körül s e közben megpillantja Grün urat, a ki a mellűt és az evőeszközöket őrzi.

— Mit keres itt? főrméd a kis mosolygó emberkére.

Grün ur alázatosan vigyorog.

— A holmik miatt... a zálogházból... a Steiner ur üzletéből... Előadás után én fogom visszavinni a ékszereket a Steiner ur lakására...

Sz. Pataky János oroszlanként kapja föl a fejét, egy pillanatig felelmetesen nézi az alacsony Grün-t, a ki ijedten meglapul... Majd egy mozdulattal összekapja az ékszeres tokot, az ezüstneműek fekete birtokját s a kisiny ember lábához lödítja... És a Duval Armand lesújtó pózával dörgi a szerencsétlen Grün fölébe:

— Itt van... minden itt van... vigye... És a gazdája öt perc alatt pereputyostól takarodjék, mert különben baj lesz...

nek megvalósulása ugymond, annál bizonyosabb mennél inkább hangoztatják az angol lapok, hogy a délafrikai háború mindaddig nem érveget, a míg a hollandi fajt tökéletesen le nem igazíták.

Londoni, márcz. 5-iki hír szerint Leyds transzváli ügyvivő a newyorki World tudósítójának azt mondta, hogy Transzvál hajlandó ugyan békés tárgyalást folytatni, de csakis a kétburállamfüggelenséggel és a Krüger elnök minden más alapot kereken vissza fog utasítani.

A buroknak nincs okuk a kétségbeesésre sőt Kronje kapitulációja még elszántabbá fogja őket tenni.

A New York Herald washingtoni tudósítója jelenté márcz. 4-ikéről. A hadviselő feleket értesítették, hogy Mac Kinley elnök, a mikor csak kívánják, kész közbeégni, a külügyi hivatal azonban nem hiszi, hogy Anglia a közbejárást kívánna, még ha Transzvál akarna is.

Gazdátlan millió.

A belügyminiszterium a főváros és a Fehérkereszt egyesület között újból megindult a Vecsey-féle hagyaték ügyében.

Vecsey János duszgazdag fővárosi háztulajdonos ezéltt tíz évvel a Dob és az Akácfa-utca sarkán levő, most egy millió koronát érő palotáját lelelcz alapra hagyományozta. Kikötötte azonban, hogy az alapítvány csak olyan lelelczház czéjaira fordítható, a mely olasz rendszert fordítóitól bőséggel van kapcsolatban.

Olas országban barki betéheti újszülöttjét a lelelczház kapuja alatt levő bölcsőbe, ez befordul s a gyermekre azontul a lelelczház visel gondot a nékrül, hogy az apát, anyát kutatná. Ez a rendszer azonban a Fehér-Kereszt kiadásait óriás mértékben növelné a kormánynak még eddig az volt a nézete, hogy a fordító bölcső nagyon megszorítja a lelelczek számát.

A főváros idők folyamán közvetítő ajánlatokat tett, használják az alapítványt valamely más célra, az elhunyt özvegye azonban az alapításról szóló végrendeletéről semmi szin alatt eltérni nem akar.

Az ügyet hosszú időn keresztül hevertették, most azonban a belügyi költségvetés tárgyalása alkalmával a lelelczügy kapcsán ismét fölelevenedett a miniszteriumban a heverő millió ügye s újból megkezdődött az üzenet váltás a hagyaték képviselője Morzsányi Károly ügyvéd, a főváros, az egyesület és a kormány között.

Özvegy Vecseyné most is ragaszkodik a végrendelet intézkedéséhez mert a lelelczház csak úgy szolgál valóban a gyermekpusztítás megakadályozására, ha a gyermeket minden előzetes, vagy utólagos zaklatás nélkül, teljes titokban is biztos kezekbe teheti az olyan anya, aki magzatától minden áron szabadulni kénytelen.

A közvilágítás ügye

a városi tanács előtt.

Debreczen, márcz. 1.

Mindinkább közeledik városunk közvilágítása ügyében a döntő pillanat, a midőn elvégre megtudjuk, hogy a városatyák többsége a házi kezelésnek ad-e előnyt, vagy pedig az augsburgi légszuszpartársulatot is magában foglaló hármasszövetséges társulatnak engedi át ezt az állítólag dusan jövedésmező vállalatot.

Mert másról mint e két tényezőről aligha lehet szó, ha csak ki nem akarjuk tenni a várost beláthatatlan pereskedések sorozatának. Nincs más választás, mint vagy házi kezelésbe venni a közvilágítást, vagy oda adni a Ganz és Társa, Tröst és Augsburgi gyárból alakult hármasszövetségnek, mely legaslegutóbbi pártbeadványát a versenytő For-

galmi társulat 10 és 1/2 krajczáros árával szemben leszállott 11 krajczárra, sőt ha a gáz fogyasztás, — mondjuk — evtl. ezedek mulva eléri az egy millió és 800,000 köbmétert, leszáll egészen 8 krajczárig s e mellett ingyen világítási és visszatérítési ajánlatait is fentartja. De azért a város utiforgalmi társulat hívei azt állítják, hogy a forgalmi ajánlata, még most is kedvezőbb mint a hármas szövetségeseké.

Lapunk eddig híveit megtartott álláspontjából kifolyólag, mely mindig a szigorú tárgyilagosságot tartotta szem előtt, most sem nyilatkozhatunk teljes határozottsággal a közvilágítás melyik módját tartjuk a városra és közönségére nézve előnyösebbnek, mert a magán társulatok és vállalkozó cégek ajánlatai a róluk kezelt magyarzó és kijáró munkálatok által ugyancsak kidolgoztattak és megvilágítottak, addig a házi kezelés egyes részleteit, a hozzá szükséges pénzüke mennyiségét illetően teljes tájékozatlanság uralkodik, innen van az, hogy a 150.000 forinttól egészen az egy millió forintig külön kombinációk, minden alapos számítás nélkül. Épen erre irányul a városi tanács tegnapi ülésében a házi kezelés meletti állást foglalt kisebbség határozati javaslata, melyet felfegyverezve, az arvaszéki elnök és egy tanácsnok által aláírva mint külön véleményt benyújtottak és a tanács jegyzőkönyvébe írtattak.

A teljes tanácsülésen gróf Dégenfeld József főispán elnökölts. A czél Géza főmérnök előterjesztése után élénk vita fejlődött ki, mely csaknem két óra hosszat tartott s melyben az oroszlan rész a kitűnő szónoki tehetséggel megáldott főmérnöknek jutott, ki azonban ez alkalommal hatalmas ellenfélre talált, az elnöklő főispán személyében.

Komlóssy Arthur főjegyző a házi kezelés mellett emelt szót, melynek azért is híve, mert a város szabadrendelkezési jogát ez uton szerzi vissza s melyet már egyszer sikerült a közgyűlésen elérni csekély szótöbbséggel 1897-ben megmenteni, de híve teljes őszinteséggel, mert megvan győződve, hogy abból a városnak, mint erkölcsi testületnek és a lakosságának mint fogyasztónak egyaránt haszna leend. A braha László tiszti főügyész felhivatván az augsburgi társulat által tett jogfenntartás ügyében nyilatkozatra, kijelenti, hogy ha nem házi kezelésbe veszi a város a közvilágítás, akkor az augsburginak van egyedül jogához s ha így egy harmadik eset következik be, a per elkerülhetetlen. — Épen ezért ő azt ajánlja, adjuk oda azon hármas szövetséget, melyben az augsburgi is benne van, mert az a legelőnyösebb is. Oláh Karoly tanácsnok a házi kezelést ajánlja, anyival inkább, mert ha esetleg nem a szövetségeteknek, hanem a forgalmi társulatnak adni a közgyűlés, két perre is van kitérőnk, mint a hogy Marton Imre a — világítási bizottságban kifejtette, t. i. megpereti a várost a augsburgi is szerződéses jogánál fogva, megpereti a forgalmi társulást, amiért nem tudjuk neki átadni.

Szavazásra kerülén a sor, elnöklő főispán feltette a kérdést, hogy kik szavaznak a jog és pénzügyi bizottság javaslatára, mely t. i. a házi kezelés elvetésével az augsburgi és tagjainak adja ki a közvilágítási vállalatot az általa beadott legutóbbi ajánlat és a bizottság által kikötött több rendbeli kedvezmények alapján. Erre szavaztak hatan és pedig A braha László t. főügyész, Boczkó Samuél főkapitány, Hajdu Gyula, Király Gyula, Körner Adolf és Vecsey Imre tanácsnokok. Előre szavaztak és a házi kezelés mellett négyen és pedig Komlóssy Arthur főjegyző, Beszler Károly, Oláh Karoly és Roncsik Lajos tanácsnokok. Simonffy Imre kir. tanácsos nem élt szavazási jogával.

A kisebbség által beadott és három tag által aláírt külön határozati javaslatot íme itt közöljük:

Határozati javaslat a város közvilágítása tárgyában.

Az augsburgi legszeszipartársulattal kötött s jelenleg fennálló szerződés 30. és 31-ik §-ai alapján a felmondás már 1896. február 24-én közzététvén, s az a gáztársulat részéről is elfogadtatván, a f. év márczius 16-ki közgyűlésből értesítések a gáztársulat igazgatósága, hogy 1901. január 1-től kezdve a város a gáztársulat saját házi kezelésébe veszi s az átadás és átvétel iránt az előintézkedések azonnal vetessenek fogantatba.

2. A város a szerződésileg kikötött 125000 forint a gáztársulat összes tartozékával együtt megváltván, a zálogokat becsértékös szerinti kifizetvéen 1901. év január 1-től kezdve a közvilágítást mindenféle alakzatai, és módjai szerint önmagasaját házi kezelésébe veszi, a befektetéshez megkívántató pénzüke előállítását a saját erejéből eszközöli.

3. A fentiek elfogadása esetén, megbizatik a tanács, hogy a szükséges pénzüke mennyisége, miként beszerzése, a gázvilágítási intézmény folytatására és továbbfejlesztésére, a villamos világításnak bevezetése és fejlesztése tárgyában — különös tekintettel a 10 éves beosztásra a gáz árának és a villamos világítás árának lehetőleg olcsón megállapítása s egyéb szabályzatban foglalható részletekre készítsen javaslatot s azt 90 nap alatt terjeszse közgyűlés elé. — Debreczen, 1900. márczius hó 5. Komlóssy Arthur, főjegyző, Beszler Károly tanácsnok, arvaszéki elnök, Oláh Karoly tanácsnok.

Kíváncsiak vagyunk, hogy a közgyűlés, ez a legelső fórum hogy fog határozni?

Egy városi érdekelt.

H I R E K.

Véres kardpárbaj.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, márcz. 6.

Tegnap délelőtt a péterfia-utcai tornacsarnokból hordágyon vittek egy fiatal jogász embert a városi kórházba. A hordágy után egy zárt kocsi két doktor is ment. A tornacsarnok előtti kocsikba azután egymás után szállt be négy fiatal ember, s a város felé hajtottak.

A ki látta a szomorú menetet, s a tornacsarnok elől elrobogó kocsikat, tisztában volt azzal, hogy a csarnok nagyobbik termében ismét párbaj volt.

De hát ki csodálkozik ezen Debreczenben?

Itt ebben a puritán magyar városban az utóbbi időben már annyira elharapodzott ez a rákfene, hogy szinte csodálkoznunk kell, ha egy héten keresztül nem áll szembe egymással két ember, s holmi ostobaságot nem teszik egymást szerencsétlenné.

Lamentálhatnak a lapok a párbajmánia miatt elegendő, nincs a ki meghallgassa, mert hisz a szigorú s szenny nélküli lovagiaság csak azzal van megvédve, ha az egyik fél piros vére áztatja a porondot.

Nem épen a tegnapi esetre vagy egy esetre vonakoztatjuk ezt. Így van ez már évek hosszú sora óta, s a magyar társadalom minden tagja mint a tizparancsolatot úgy vallja a félszeg lovagiaság e veszedelmes, s kárhóztatódó kinövését.

A tegnapi párbaj áldozata egy fiatal joghallgató Grósz Sándor. A kereskedő ifjú mulatságán összeütközésbe jött Schwarz Izidor könyvelővel.

Megneveztek segédeiket s másnap reggel megverekedtek.

Grósz Sándor a jobb karján és hónalja alatt kapott egy hatalmas vágás, ellenfele pedig a jobb alsó karján kapott egy 10 czm. élesvágás.

Grósz Sándort a hatalmas vágás után rögtön a kórházba szállították, ahol dr. Csikos Sándor, dr. Czákó és dr. Pruzsinszky orvosok kimosták sebeit, bekötözték, karját pedig gipszbe tették. Állapota nagyon súlyos, de komolyabb aggodalomra nem ad okot.

A rendőrség a párbaj ügyben megindította a vizsgálatot. Schwarz Izidort már kihallgatták, Grósz Izidor azonban csak akkor fogják kihallgatni, ha állapota jobbra fordul.

Négy öt hétig az ágyat keli őriznie.

* **Bójtai istentisztelet.** Az ágost. hitv. evang. templomban szerdán d. u. 3 órakor istentisztelet tartatik.

* **Árvák kórháza Debreczenben.** Csányi Viktor tanfelügyelő felterjesztésére a vallás és közoktatásügyi miniszter jóváhagyta, hogy az országos tanítói árvaház mellé egy beteg pavilont építsenek. Együttal megbizta a tanfelügyelőt, hogy annak helyét az államépítészeti hivatal képviselőjével állapítsa meg. Ez már meg is történt s az árvaház tulajdonát képező s vele közvetlenül összeköttetésben levő 201 négyszögöl földterülethez megvették a Varga Ferencz tulajdonát képező 490 négyszögöl földterületet. Miután azonban a tulajdonos nyilatkozata szerint ezen melékutczára eső földházat tulajdosnak tartják, valószínű, hogy a kisajátítási eljárást teszik folyamaiba.

* **Esküvő.** Szentesi Karoly polgártársunk kedves leánya Juliska, a hó 7-én tartja esküvőjét Takács Sándor helybeli iparossal.

* **A Csavolszky-féle birtok új gazdája.** Tegnap délelőtt árvereztek újból Csavolszky Lajos birtokát a debreczeni járásbírósnál. A 6 ezer holdas birtokot az első árverésen a kisújszállási közbirtokosság vette meg. Fried Leo. az Ohat volt bértője, utóajánlatot adott be s ennek folytán tüzték ki tegnapra az árverést. Egyetlen egy árverező volt, Fried Leo, ki utóajánlatában 493000 forintot ajánlott a birtokért. Az árverésen Fried Leo még egy forint felül ígért s így végérvényesen 493001 forint a birtok Fried Leóé lett.

* **Debreczen egészségügye.** Debreczen közegészségügyéről Dr. Sarvary Gyula tiszti főorvos tegnap a következő jelentést terjesztette közigazgatási bizottság elé. E szerint: A közegészségügyi viszonyok februárban, úgy mint az ezt megelőző hónapban is jók voltak, mert habár a változó időjárás miatt február hónapban több megbetegedési eset fordult elő, azonban a halalozási százalék mégis kedvezőbb volt, mint január hónapban. A megbetegedések leginkább lézdszervek hurátos és lobbos bántalmaiból, valamint torokgyuladástól állottak. H-veny ragályos betegségek közül az influenza és kanyaró kis terjedésben uralkodott, míg vörheny, roncóló

torkolob es bárányhimlő esetek szórványosan észlelték. Vörhenyben három ronsolótorkolobban egy haláleset fordult elő.

* **Ebéd Kubelik tiszteletére.** Tegnap besenyei Széll Farkas kir. táblai tanácselnök vendégszerető házában fényes ebéd volt Kubelik Jean tiszteletére. Az ebéden jelen voltak Bernáth Elemérné, báró Leóndhárdy ezredesné, Gerond és Marry barone zekkel, Kirsch Frigyes kapitányé, Potorán István táblabíró neje, Perczel Mór főhadnagy és neje Tóth Árpád és P. Nagy Zoltán tanárok; Fridmann József, Fridmann Samu zenedai tanárok és Fridmann Főrei Sándor zeneművész. Ebéd után Kubelik hallatta muzsikája bűvös zenéjét majd gróf Csákyé szül. Széll Marianne hegedűt nagy virtuóztíttással. Az ünnepelt művészt igen szép csokorral lepték meg. Kubelik a delutáni vonattal Kolozsvárra utazott.

* **Eljegyzés.** Bölönyi József, a kolozsvári Nemzeti Színház intendánsának bajos fogadott leányát Duzit, a kolozsvári balok ünnepelt szépségét eljegyezte Br. Wesselényi F. az ismert főúr. A jegyes párnak Kolozsváron már is sokan gratuláltak.

* **A tűzoltók közgyűlése.** A debreczeni Önkéntes tűzoltó testület folyó év márczius hó 4-én a csapó-utcai laktanyában tartotta a XXIII. évi rendes és tisztújító közgyűlést a tagok élénk érdeklődése mellett: A gyűlést, melyen Boczkó Samuel t. b. főparancsnok rendőr főkapitány is jelen volt. Szikszay Gyula főparancsnok vezette, Jablonczay Kálmán titkár olvasta fel a parancsnokság évi jelentését, melyet a közgyűlés tudomásul vett. A testület létszáma tiszteletbeli 5, állapító tag 55, működő tag 81, rendfenn-tartó tag 41, hivatalos tűzoltó 22, és zene-szek 18. Összesen 222 tag. A testületből 1899 évben kilépett 33, belépett 46. Szaporodás 12. Közgyűlés volt 1, parancsnoksági ülés 7. Elintéztetett 70 ügydarab. Szergyakorlat tartott 200. Elméleti oktatás 180. Szolgálati érdmet kaptak: Molnár Mathuzalem, Nagy Imre, Glück Adolf, Bagdi István, Vasas János és Czily Mihály a X. éves Darvas Béla, Kálmanczy Gábor, Király István és Bozóky Mihály a V. év-st. Sz. vizsgát tettek: Szivattyus vizsgát 8 tag, mászó vizsgát 5 tag, csővezeő vizsgát 3 tag és őrpáncsnoki vizsgát 3 tag. Összesen 19 tag. Nappali és éjjeli őrség tartott 365. színházi őrség 246. Tűzesetek száma 1899. évben 26. Vagyonkezelés. Önkéntes tűzoltó pénztár Bevétel 150 frt 23 kr. Kiadás 104 frt. 20 kr. Maradvány 46 frt 3 kr. Alapok. Ferencz József alap 133 frt 48 kr. Muri alap 3 frt 8 kr. segélyalap 836 frt 53 kr. Zenealap 9 frt 70 kr. Összesen 982 frt 77. Hivatalos pénztár. Bevétel 11054 frt 53 kr. Kiadás 11010 frt 74 kr. Maradvány 43 frt 79 kr. Leltárak. Anyag leltár értéke 24 frt 23 kr. Ruha leltár 2172 frt 60 kr. Felszerelés és gepek leltár értéke 22946 frt 32 kr. Összes leltárak értéke 25,142 frt 15 kr. A megejelt tisztújítás eredménye, főparancsnokul ismét Szikszay Gyula, közfelkeltással és nagy lelkesedéssel megválasztott. Főparancsnoki helyettesül pedig Publik Ernő közfelkeltással és nagy lelkesedéssel megválasztott. I. o. parancsnokul A Nagy Gábor. II. o. parancsnokul Morvay Ső ér. I. szakasz parancsnokul Bálint Imre. II. szakasz parancsnokul Molnár Mathuzalem. Mind egyhangulag. III. szakasz parancsnokul Darvas Béla szótöbbséggel. IV. szakasz parancsnokul Bánócy Alajos, titkárnak Jablonczay Kálmán, pénztárnoknak Ganofszy Lajos, mérnöknek Aczél Géza, ügyvezető Juhász Ignác. Mind egyhangulag. főparancsnok Segéd tisztekké kinevezte Winkler Mór, Visky Sándor, és Berkó Janost. Számvizsgálóká megválasztottak: ifj. Gyürky Sándor, Glück Adolf és Frenclli Gyula. — Rendes. Kleinfeller Károly, Egey Imre pótagul. Jegyzőkönyv hitelesítésére felkérttek: Molár Lukács és Darvas Imre. A mentő egyesület mely a tűzoltó parancsnoksága alatt fog állani, Dr. Derekassy István, volt Buda-

pesti mentő orvos vezetése alatt már rövid idő alatt megkezdte a működését. A gyűlés, amely a legtapintatosabban volt vezetve, 5 órakor ért véget.

* **Vendéglősök bálja.** A vendéglősök, kik a hosszú farsangon keresztül nehéz munkával igyekeztek a mulató közönség minden öhaját, kívánságát teljesíteni márczius 8-ikán egy fényesnek ígérkező mulatsággal igyekeznek önmagukat megjutalmazni a sok munka után. Márczius 8-ikán lesz a vendéglősök bálja, melyen Debreczen szép asszonyai és szép leányai ismét találkoztak egymásnak. A buzgó rendezőség készülődéséből s Hauer Bertalan elnök igyekezetéből előre követték ezt a mulatság minden ízében sikeres és fényes lesz. A meghívókat már ezelőtt egy héttel szétküldték, így készülhet előre mindenki a szép sikerünek ígérkező kedves mulatságra.

* **Szerencsétlenség munka közben.** Kun Sándor ott dolgozott özv. Sinkáné zsidókerthi szőlőjében s a gyümölcsfákat nyesegette. Hogy egyik-másik galyhoz könnyebben hozzáférhessen, a létráról a fára mászott s így lassanként egész a fa koronájáig merészkedett. — A felső, gyenge galyak már nem bírván, a nehéz súly alatt erősen meghajlottak és recsegttek. Kun Sándor éppen biztosabb helyre akart lépni, de elvesztette az egyensúlyt és a három ölnyi magasról alá zuhant, Esméletlenül terült el a földön, hol később megtalálták és ápolás végett a kórházba szállították. Kun Sándor az esés következtében súlyos belső sérüléseket szenvedett.

* **Halál mulatás után.** Tokaji István a magyar államvasúti gépjavitó műhely egyik munkása tegnap éjjel egyik barátjával Liczkai Györggyel kedélyesen mulatott a Bégány csapszékben. Alaposan beborozott a két ember s mikor vége lett a mulatságnak, nagy dalolás közt jöttek ki a kocsmából. Tokaji nagyon sok bort ihatott meg, mert a mint a kocsmából az utra levezető lepcsőn le akart jönni, megbotlott és elesett. Oly szerencsétlenül terült el a földön, hogy nyakcsigolyája el tört s pár ora alatt kiszenvedett. A szerencsétlenül járt munkás családosa ember volt. Kötelességtudó embernek ismerték. A rendőrség az első vizsgálat alkalmával Fekete Istvánnak állapította meg, később derült azután ki, hogy Tokajinak hívják. A hely, a hol halálát lelte, különben szerencsétlen hely. Egy évvel ezelőtt ugyanott egy másik munkás halt meg a lebukás következtében. Öhajjandó volna, ha a rendőrség a közbiztonság szempontjából megrendszabályozná a bérlet, a ki mindenestre oka, hogy a csapszék lépcsője olyan állapotban van.

* **A debreczeni izr. szent-egylet évi rendes közgyűlése** folyó márczius hó 8-án csütörtökön delután négy órakor tartja meg a Simenffy-utcai izraelita iskola tanácstermében. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Az 1900. évi számadások és mérleg megvizsgálására egy 3 tagból álló bizottság megválasztása. 2. Az előjáróság évi jelentése és esetleges indítványok, a mennyiben a közgyűlés előtt három nappal bejelentenek. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése és ennek alapján az 1899. évi — választmányilag megállapított — költségvetés tárgyalásal 5. Választmányi előterjesztés jegyzői állás betöltése.

* **A mentő csendőrök.** A honv. min., a belügyminiszterrel egyetértve, elhatározta s elrendelte, hogy a csendőrséget a balesetek és váratlan szerencsétlenségekre való tekintettel kiképezzék az első segélynyújtásra. E célból a csendőrkerületek oktató tisztjei és segédoktató altisztjeit csoportonként fogják a budapesti önkéntes mentőegyesület által díjta-

lanul létesítendő 4 napig tartó elméleti és gyakorlati tanfolyamra berendezni. A tanfolyam végezése után csendőrököt rendeletileg kötelezik, hogy a szolgálat teljesítése közben előforduló baleseteknél orvos hiányában első segélyt nyújtsanak. Ezért a csendőrök az őrzési feladatuk mellett magával viendő kötszerekkel fogják elátni.

* **An Herrn mázsáltatott.** Az arad postafőnökséghez — mint egy odaváló újságban olvassuk — érdekes levelet küldött a brádi postahivatal. A levél Nemetszágból volt küldve s ez volt a czime:

An Herrn

M a z s á l t a t o t t

Brád.

Ilyen nevű ur ez időszere: nincs Brádon s mindenestre bajos is lett volna kieszelni, hogy kit ért ez alatt a levél küldője.

* **Egy nagykereskedő öngyilkossága.** Székesfejervárról írják, hogy ott a napokban egy nagy kereskedő agyonlőtte magát. A golyó a gya b a f u r ó d o t t és r ö g t ö n i halált okozott. Az öngyilkosság egész Fejérváron nagy felűnést keltett. Herczeg Ignácznak — így hívták az öngyilkost — régebben virágzó üzlete az utóbbi időben rohamos hanyatlásnak indult. Taja volt a Kereskedelmi Bank igazgatóságának a Takarékpénztárnak igazgató tanácsosa. Pár évvel ezelőtt a király a Ferencz József-rend lovag kreeszjével tüntette ki. Herczeg, hogy anyagi zűlétséggel leplezesse, sok a t kötekezett, fényűzőselt el. Hitelt nem kapott s öngyilkossága előtt nagyobb összegű váltóit nem tudta lebonyolítani, emiatt azután fegyvert ragadott és kioltotta életét. Herczeg tagja volt meg a budapesti kereskedelmi és iparkamarának, a székesfejérvári népsegélyző-egyesület igazgatój. stb. Haláláról az ottani takarékpénztár gyászjelentést adott ki.

* **Aki a vértanuk koporsóját vitte.** Egy 74 éves, szelidlelkű asszonyt tettek nemrég az Arad Mácsai temetőben. Egyszerű, fekete szegélyű gyzásjelentés tudatta az ismerősökkel, rokonokkal, hogy Sirádó Janosné született Steiner Katalin éltének 74-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A után megis is siratták a jó asszonyt s talán már el is felejtették. Pedig nevezetes asszony volt Sirádó Janosné. Neve beleszóvódott abba a szomorú fejszárad előtti időbe, amelyről annyit sokat tudott mesélni az öregasszony. A gróf Karolyi uradalom kulcsárnője volt. A szabadságharcban férjével együtt a mácsai uradalom a k k o r i t o ajdonosa Csernovics Péter szolgálatában állott. Az október 6-iki szomorú éjszakan Sirádó né férjével együtt azok között volt, akiket Csernovics Danjanich és Lahner György holttestéért küldött s akik a két nagy halottat a várból Aradra, innét Mácsára vittek, hol a parkban el is temették őket. A bakótló aranyakert vettek meg a halottakat. Vecsey, Damjanicot, Lahner, Leiningent, Des-wifyt. Egy nőslelkű aradi asszony, Urbány-Hegyesi Katalin vezette a gyzásos munkát. Ejjékor koporsóba tették a két nagy halottat s eltemették a mácsai uradalmi parkban. Most azután 6 is nyugszik közel ahhoz a két nagy halotthoz s aiusza örök almat.

* **Magyar munkások Szerbiában.** A magyar munkások gyakran vándorolnak át a szomszédos országokba munkát keresni. Szerbiában, Romániában, Bolgárországban igen gyakoriak a magyar munkások, a külföldön dolgozó magyar embereknek azonban nincs mindenkor a legjobb dolguk. Most is néhány száz magyar üveggyári munkás szomorú sársárol vettünk ér esítést. A munkások a Jankovich Necho és fia jagodna szerbiai nagy üveggyárban dolgoztak. A gyár üzletmenete azonban az utóbbi években fokozatosan alább szállott, a munkások seregeivel maradtak kereset és kenyér nélkül. Az ottani cs. és k. osztrák-magyar üggyivőséghez amogatólást, ez azonban nem tudott segíteni rajtuk

Az utóbbi napokban a szerb üvegyár végleg megszűntette a működését, minek következtében negyvenhat magyar család a legkétségbeejtőbb nyomorúságba jutott. Ezeket az osztrák magyar ügyvivő-ég szállította haza. A belügy-miniszter ezeken a tapasztalatokon okosva, körrendeletet bocsátott ki az összes magyar törvényhatóságokhoz, melyben figyelmezteti őket, hogy a sanyaru szerb állapotokra figyelmeztessék a közönséget s a munkát kereső üvegyári munkásokat óva intse a Szerbiába való kivándorlástól.

Színház.

Egy szegény ifju története.

Fuillet Octáve régi, kedves színművét adták az este s a romantika kedve őt gyönyörködhettek egy minden ízében sikerült jó előadásban.

Komját-hy játszotta a czimszerepet s a szegény ifju egyéniségének rokon-zavességét teljesen érvényre juttatva, kitűnő játékaért sok tapsot kapott. Partnere Halmi Margit most is annak a kiváló művésznőnek mutatta magát, kiről csak az elismerés hangján szólhatunk, ugyisintén Kiss Irén is. Tanya es Szacsay voltak azok még, kik kiváló, gondos alakítással tettek tökéletessé az előadást.

Szacsay Laroque kis szerepében valósággal ragyogtatta művészi talentumát s a múlt emlékeitől győört öreg embert oly tökéletességgel játszotta meg, melyet ritkán láthatunk, s bár rövidke volt a szerep, a közönség maga érezte annak hatalmas, művészi értékét s zúgó tapsviharral sokszor hívták lampák elé Szacsayt.

A bibliás asszony holnapi premiérére iránt nagy az érdeklődés. Igaz is, hogy az újdonság egyike lesz a szezon legfényesebb kiállítású újdonságának s vetekedni fog a Görög rab-zolgával. A darabban kitűnő szerepe van Perényi Marainak, Kállay Lujának, Sárosi Paulának, Rubos Árpádnak, ifju Szathmáry Árpádnak, Környeinek es a személyzet majd minden elsőrendű tagjának. A színpadon már javában folynak a próbák. Szenzaciós hatása lesz az első felvonás mozgó tenger vizének s a tüzőtő zenekarnak, mely mulatságos Bethowen indulóval van beillesztve a keretbe. Remek lesz azonkívül a szeccesiós szoba is. A diszletekkel különben Gyöngyösi K. Viktor genialis festőnk újra remekelt s ismét fényes bizonyítékát adta annak, hogy a vidéki színházaknál sehol sincs ily kiváló szakember s izléses művész. A premiér mint említettük, szerdán lesz.

Színházi műsor.

Kedden, márczius 6-án «B» bérletben Frou-Frou. Színmű 5 felv.

Szerdán, márczius 7-én bérletszünetben fényes kiállítással, új diszletekkel, újdonsággal először A bibliás asszony. Operette 3 felv.

Csütörtökön, márczius 8-án «C» bérletben másodszer A bibliás asszony.

Peneken, márczius 9-én «A» bérletben harmadszer A bibliás asszony.

Szombaton, márczius 10-én «B» bérletben negyedszer A bibliás asszony.

Vasárnap, márczius 11-én két előadás: délután 3 órakor A Gésák, vagy egy japán teaház története.

Este 7 és fél órakor bérletszünetben A betyár kendője.

Mulatságok.

A 48-as honvédek bálja. Az 1848-49. debreczeni egyenruhás honvédek, 1900. évi márczius hó 15-én csütörtökön a «Korona» vendéglő terében tánczvigalmat rendeznek. A városi dalegylet szives lesz néhány énekszámot előadni. Belépti-jegy személyenként 2 korona, Családi-jegy 3 személyre 4 korona. Jegyek előre válthatók: Ifj. Pájer József, Gróf Sándor, Scheppel Mihály urak

üzletében es a tánczestély napján a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak es hírlapilag nyugtáztatnak. A tiszta jövedelem az egyenruházat fentartására fordítatik. — Kezdeté esti 8 órakor. Jó zenéről, izletes ételek, italok, pontos es jutányos kiszolgálásáról gondoskodva lesz.

Mulatság Nagy-Létán. A nagyLétai ujonnan alakult ipartestület saját pénztára javára múlt hó 27-ikén tánczvigalmat rendezett, a mely fényesen sikerült. A vigalom fényét M a r j a i Péter országgyűlési képviselőnek neje, megjelenésével emelte. Felülfizettek Kovásznay Ákos 2 kor., Revész János 1 kor., Sós József 1 kor., Veber Sándor 1 kor., Drágics Dragután 1 kor., Kemény Lajos 1 kor., Kovacs Lajos 60 fil., Jakubik János 60 fil., Perzse József 20 fil., a kiknek ez uton is köszönetet mondunk.

Hajdu Szoboszlón f.évi márczius hó 10-én A pavillon nagytermében a hajdu-szoboszlói kaszinó javára rendezendő hangversenyyel egybekötött tánczestély lesz. Belepti díj személyenként 2 korona. Belepti jegyek előre válthatók Körner Bela ur üzletében. A hangverseny 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak es hírlapilag nyugtáztatnak.

Műsor.

1. Részlet Traviata operából Verditől. Énekli: Ferenczy József ur, a debreczeni színház tagja.

2. Szomor Dani Kiss Józseftől Előadja: Fáy Flóra kisasszony a debreczeni színház tagja.

3. Poemes Hubay Jenőtől. Hegdün játssza Weghofer Sándor ur.

4. Komoly szavalt. Előadja: Ferenczyné Lányi Irma urnő.

5. Remete csemettyje Malarttól. Énekli Sárosi Paula kisasszony, a debreczeni színház tagja.

6. Népdalok. Hegdün játssza. Weghofer Sándor ur.

7. Vig monológ, Előadja Sárosi Paula kisasszony.

8. Balatoni dalok. Énekli Ferenczy József ur.

Az ének es hegedű solokat zongorán kíséri Feltóthy László ur.

Mulatságok sorrendje.

Márczius 15-én az 1848/49-es honvédek bálja a Korona vendéglőben.

Márczius 15-én a Petőfi-dalkör társasvacsorával egybekötött hangversenye a «Bika» disztermében.

Művészet.

Viszaly Nemzeti Szalonban. A festőművészek es műpartolók körében a Nemzeti Szalonban megint kiütött az elégedettség. Többen nemesnek megelegedve a szalon vezetésével s ezek között most aláírási ívet körtöznék, a melynek aláírói ezentul a szalon tárlataira nem küdenek képet. Eddig több mint ötven aláíras gyűlt össze. Az akciózt Both Menyhért festőművész vezeti.

IRODALOM.

A föltámadás. Regény két kötetben. Irta: Tolstói Leó gróf. — Budapest, 1900. Pallas.

A hirneves orosz szerzőnek ezen leghiresebb regénye valóságos lázba hozta megjelenésekor az orosz közönséget, de nem is csodáljuk a közönség lázas érdeklődését, mert valóban a Föltámadás-nál megrendítőbb hatású művet a legújabb korban egy irodalom sem mutathat föl. Ezen világhírű regény veszi most a közönség jó magyar fordításban.

A romlottság mai fertőjében elmerült társadalomnak végőrája ütött. Vagy visszatér a kezdet kezdetéire, hogy büneiért vezekeljen vagy elkell pusztulnia.

Föltámadás, jöjj el, a megvénhedt, korhadt oszlopokat döntsd ki, alakítsd ujja a társadalmi rendszert! Ime Tolstói hitvallása, melyet új regényében, minden munkája közt a leghata masabb alkotásában, hirdet. A mly-be vágó elme, mely olyan borzalmas megvilágításban látja az embert es az emberek sokaságából alakult társadalmat: ezeket a tanokat egy nagyszerű történet keretébe szövi. Egy szép fiatal leányt, Maszlova Katusát, gyilkosság gyanúja miatt törvény elé idéznek. Az esküdtek, bár semmi sem bizonyít a vág igaz volta mellett es a lány egész viselkedés is az ártatlanságra vall: elítéli Szibériába vale száműzetésre. Katusa, mikor a törvény elé állították, le kében tiszta volt, de teste már a bűné.

Az aki idesodorta, Nechludoff, maga is az esküdtek közt van, de nincs elég lelki ereje hozzá, hogy nyiltan a lány védelmére kejen. Mikor aztan tudtara ébred a lány sorának, iszonyu lelki furda ásai támadnak. Jövé is akarja hibáját tenni azzal, hogy Katusát nőül veszi, de már késő. Minden fáradozása, hogy az íteletet megváltoztassak, kárba vesz. Végre is elkiseri a leányt szomorú útjára.

De mi mindent ösmerünk meg addig, míg a történetnek a végire jutunk! A törvényszéki tárgyalás maga a leghatalmasabb szatira melyet valaha megírtak. A törvényszék elnökét nagyon kevéssé érdekli a vadlott védekezése, mikor ő egy nevelőnőtől kapott délutánra találkoztól es oda siet, a tárgyalásnak tehát mieőbb véget kell ernie. Az egyik bíró mert a feleségével összeüztöt, sötét szinben látja ma a világot. A másikat örökös gyomor-baja t-szi fasultta minden iránt. Az ügyész csak azért tart dörgedelmes vádló beszédet, hogy okvetlen eliteljek a vadlottat, mert ezzel ő emelkedik. Az ügyvédek, az esküdtek, micsoda n omorult, kicsiny alakok ahhoz, hogy mberek sorsát int-vezek! És a többi alakja a regénynek: Mihajovics Iván exminiszter, a kiknek «megingá hatlan elvei» akként módosulnak, ami t haszna, vagy kára van belőle. A lengyel kormányzó, a hamis tanokat hirdető papok, szóval mind mind a mai társadalomból azok, akiknek a kezébe ezernyi ezrek sorsa van letéve. Hamisság, képmutatás, önzés mindenütt, mind-nütt. El kell jönni a föltámadásnak, mely kiforgassa sarkából a régi társadalmat, hogy helyén megújodva, ereje fényben keljen az uj. Az Evangéliom igeivel fejezi be Tolstói a regényét: Keressétek Istennek birodalmát es az ő igazságát, a többi pedip osztályrészetekül jut.

Nagy, hatalmas alkotás, a század egyik legnagyobb irójának mélyeséges bölcselmű hitvallása.

Tolstói munkáját a Pallas igen izléses képes borítékkal, mely a regény hősnőjét ábrázolja, látta el, es a tőle megszokott eleganciával állitotte ki. Ára a két vaskos kötetnek 5 korona.

Magyar Művészet. Diszes kiállításban s tartalmával is méltan felülcést keltő művészeti szépirodalmi es kritikai havi képes folyóirat inbul meg, melynek szerkesztője Cs. Szabó Kálmán, főmunkatársa Beniczkyne Bajza Lenke. Az uj lap művészeti ügyeinek alapos ismertetésével foglalkozik, számos diszes reprodukciót közöl hazai es idegen művészek nagy alkotásairól. Irodalmi részét pedig a magyar írók jelesebbjei látják el, elbeszélésekkel es regényekkel vagy pedig idegen nagy írók munkásait mutatja be kitűnő fordításban.

Az első számában Prologot irt Győző Lajos, novellákat: Beniczkyne Bajzó Lenke, Krudy Gyula, Mariot Emil, Cs. Szabó Kálmán verset Várad Antal. értekezést Aramis (Császár Imre) Dr. Falk Zsigmond s mások, melyek művészeti ügyeinkkel foglalkoznak, van benne terjedelmes kritikai rész művészetről, színházról, irodalomról. Képek világhírű szobrok festményea reprodukciója, bemutatva Beniczkyne Bajza Lenke, Sudermann Hermann, Várad Antal, gróf Keglevich István, gróf Festetic Andor, Jászai Mari, Török Irma, Stefánia főhercegnasszony, Erzsébet főhercegnő, gróf Lónyay Elemér, Wagner Siegfried arczképeit es még sok más.

E díszes lap egyttal Magyarország leg-
 olosabb folyóirata, mert egész évre 12 koro-
 na, fél évre 6 korona, egy szám ára 1 koro-
 na. Flórizetni a kiadóhivatalnál lehet (Buda-
 pest V., Hold-u. 7.) Kapható minden könyvke-
 reskedésben.

CSARNOK.

Szatóc-s-regény.*)

Irtá: SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Vége.

Nem bírom, bizony mondom, nem sokáig
 bírom ezt a versengést. A legjobb vevőim ide-
 hagynak, még a jegyző is, az is. Pedig téged
 hogy szeretett ez az ember? A leánya min-
 dennap ehött valamiért, czérnáért, tüért. El
 sem tudnam képzelni, mire neki az a temer-
 dek tő, meg fonál. És igazán — már csak
 megvallom — még arra is gondoltam, hogy
 te miattad koptatja a bolt küszöbét annyit.
 Mar-már arról álmodtam, hágy hátha az én
 leányom lesz valamikor? Nem idegenkedtem
 a gondolattól, de hát ha nem így történt a
 dolog, akkor se nagy baj. Azért a pár hold
 földert, amit a leány kap az apjától, igazán
 nem érdemes busulni.

Te csak fiarod tanulj szorgalmasan, hogy
 ember legyen belőled, majd ki igazodunk eb-
 ből a dologból valahogy. Sárzognak elég egy
 üzlet, ezt Schwarzot majd csak megugraszt-
 juk valahogy. Csak tanulj szorgalmasan a
 magad javára, az én örömömre.

Ölel apád:

Kardos.

II.

Fiam! Nagyon, nagyon nehezen várom
 azt a napot, mikor apai keblemre ölelhetlek,
 amikor újra szívről-színre láthatlak. Mikor
 is lesz az utol ó vizsgád én édes fiam? —
 Ird meg, majd rábőjtölök arra a napra
 inkább, csakhogy segedelmedre legyen az
 Isten.

Különbö pedig az üzlet nagyon rosszul
 megy. A Kék golyó ellenben egyre jobban
 virágzik. A napokban is egy hordó petroleumom
 fogyt el, a Schwarz meg ugyanazon napon
 tizenötezer forintot nyert, mintha csak a szem-
 embe akart volna a sors kacagni. Ugyanazon
 a napon hozta a hírt Schwarz szerencséről
 az ujság, mikor én alig tudtam valamit meg-
 menteni a petroleum kárból.

Olyan sorsjegyet nekem is kínált egy itt
 járt örmény. De én nem vettem, mert nem
 telik ilvesmire, mióta ez a Schwarz elidegeni-
 tette vevőimet. Különbö pedig a Kleisék is
 szorongattak a pénzért.

Lám a Schwarznak telik mindenre. Tiz-
 zenötezer forint! Én istenem miket fog produ-
 kálni ebből a pénzből. Előre is kijelenthetem,
 hogy én ezt a versenyt ki nem állom. Édes
 fiam! meglásd azt az embert még felveti a
 pénz! Most is zongorát hozatott a leányának.
 Mert igaz is — elfelejtettem megírni — van
 egy leánya. Verés, mint az apja, aki rá rakná
 arra a pisze magzatjára a Dárius kincsét. A
 leány különben alig van itthon, egész télen
 fent csavargot a fővárosban a rokonainál.

Ad vocem: leány. A jegyző leánya férj-
 hez ment, a rektor házához került.

Ha úgy gondolja az apja, hogy jobb
 dolga lesz a leánynak a rektornál, mintha a
 te fele-éged lett volna, hát legyenek boldogok.
 Én nekem fáj egy kicsit, hogy így történt; de
 miot leveledből kivettem, te nem sokat törődöl
 vele. Jól is teszed. Csak tanulj s hagyj fel
 azzal a versirással. Az a gondolat engem na-
 gyon bánt. Nem akarom én hogy költő legyen
 a fiam, csak azt tudja, a mi tudomány egy
 lakaros menetelő üzethez szükséges, hanem
 aztán azt jobban tudja, mint teszem azt: az
 öreg Schwarz.

Ölel apád:

Kardos.

*) Mutatvány szerzőnek »Dolorosa és egyéb
 elbeszélések« cz. Aradon, e hó végével megjelenő kö-
 tetéből.

III.

Kedves fiam! Bar mennyire örülök is
 annak, hogy minden vizsgád jól sikerült s
 még inkább annak, hogy a legszebb remények-
 kel kecsegtet a még hátralevő legutolsó is,
 mégis csak arra kérlek, ülj vonatra s jöjj
 haza, de gyorsan. Arra az egy vizsgára, mi-
 után úgy is oly erősen bizol magadban, majd
 inkább visszaszaladsz egy pár napra.

A Kummer doktor ugyan itt járt nálam
 s igen mosolygós abrázattal azt hazudta, hogy
 már a vizsgák rég megvoltak s hogy aligha
 el nem buktál volna te azokon csufosan; de
 én bizom benned és nem hiszek el mindent
 ennek a véo sirásónak, aki még olyanokat is
 híresztelt rolad, mintha idők óta nem láttak
 volna téged még az iskola környékén sem.

Hanem mondom nem hiszem ezeket el,
 nem akarom elhinni különösen most, mikor
 ugyancsak rám jár a megpróbáltatás szeker-
 rudja. Ez a Schwarz minden váltomat körmei
 köze kaparitott. Ugy látszik egy ütással akar
 önkretenni s csak az alkalmas időt várja.
 Kötelezvényeimet egyremásra magához váltotta,
 Nem tartozom én ma már senkinek csak —
 Schwarznak.

Engem ugyan nem hagy el az én iste-
 nembe vetett bizodalom; de hátha az ő
 istene őt segíti meg, akkor azután vége a
 »Vörös golyó«-nak s azzal együtt végem van
 nekem is. Ha csak valami csoda nem segít,
 csődöt kell mondanom. Irj rögtön, adj ta-
 nácsot, mit tegyek. Én egyedül állok a világon
 nincsen bizodalom senkiben, csak te benned.
 A mint levelemet megkapod, ha csak lehet,
 rendezd ügyeidet s jöjj azonnal.

Itt meg kell jegyeznem még, hogy ez a
 Schwarz nagyon gonosz ember lehet. Kájánul
 mosolyog, ha meglát, épen úgy, mintha valami
 nagy gazembersegen törné a fejét. Ugy lát-
 szik, bosszantani szeretne. Közeledni is pró-
 bált már hozzám, bizonyára azért, hogy lep-
 ten-nyomon a szemembe vágassa nyomoru-
 ságomat, de én nem hajtom meg a derekamat
 sőt mostanában úgy intézem a dolgot, mintha
 nem venném észre a köszöntését sem. Azóta
 meg mintha még barátságosabb arcot mutatna
 folyton izenget ezzel is azzal is hozzám s azt
 beszél mindenki, hogy ismer téged s na-
 gyon is jól ismer.

Nem tudom mi célja ezzel a híresztele-
 lésel, de tény, hogy mindenfelé azt be-
 szélgeti.

Nagyon tartok tőle, hogy a mint eljön
 az ideje, rám támad a váltókkal, akkor pedig
 aligha marad a számunkra egyéb a koldus-
 botnál.

Sürgősen vár, apád:

Kardos.

IV.

Sürgöny.

Kardos Kálmán kereskedő

Sárzug.

Légy nyugodt. Semmi baj, mindenről
 gondoskodom mindent elintézek.

Géza.

V.

(Egy lapból.)

* Eljegyzés. Kardos Géza fiatal,
 tehetséges költőnk a mai napon jegyezte el
 Schwarz David sárzugi nagykereskedő tekin-
 télyes földbirtokos szép és kedves leányát
 Reginát, a ki méltán keltett feltönést szépségé-
 vel a mult bál sazonon keresztül a főváros
 előkelő baljain. Az eljegyzéshez stb. . .

Nyilt-tér.

Felkérem azon tisztelt szülőket, kik
 gyermekeiket az általam tartandó, f. évi
 április 1-én kezdődő

táncztanfolyamon

részlvenni óhajtják, hogy Fótéren levő
 Zádor Lajos czég üzleti helyiségében
 kitett iv aláírásával mielőbb jelentkezni
 sziveskedjenek.

Tisztelettel

Endrédi.

Az egyedül elismert kellemes ízű,
 természetes hashajtószer a FERENCZ
 JOZSEF keserű viz, miért is ál-
 talánosan kedvelté és rendkívül nép-
 szerűvé vált. A biztos és tartós hatásu
 Ferencz József keserűvizet
 10 világkiállításon 10 aranyéremmel
 tüntették ki és egy háztartásban sem
 szabadna hiányoznia.

Meghívó

A Debreczeni Keresk. Betegsegélyző Egyesület

1900. márcz. 18-án, d. u. 3 órakor

a Kereskedelmi Akadémia disztermében

tartja

rendes évi közgyűlését

melyre a főnökök és biztosított rendes tagok tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. A Betegsegélyző Egyesület és keresk. kórház zárszámadásának bete-
 jesztése, az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésével.
2. Az alapszabály némely pontjainak módosítása.
3. Felügyelő bizottság választása 1 évre és pedig: 2 rendes és 1 pottag a
 főnökök köréből, 4 rendes és 2 pottag a biztosított tagok köréből,
 Debreczen, 1900. márczius hó.

Mayer Emil

elnök.

Sertésvásár.

Kőbányai sertéspiacz. márcz. 5. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kgm felüli 46—48 kr. Közép pkint 300—400 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban Fialal közép. (páronként 251—320 kg. 50—51 kr. Fialal könnyű páronként 250 kg. sulyban 45 $\frac{1}{2}$ —50 krig. Szerbiai: Nehéz pkint 260 kg. sulyban 48 $\frac{1}{2}$ —49 krig.

Sertéslétszám: 1900. évi márcz. hó 3 napján volt készlet 24980 darab, márcz. 4 felhajtott 828 drb. 1900 márcz. 4-én elszállított 309 db. 5-ára maradt 25499 db. A hizott sertésüzlet irányzata lanyha.

Budapesti gabonatözsde.

február 13.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Buzza	kilos	Ár 100 klg.		kilos	100 kilogramm ára	
		frttól	frtig		frttól	frtig
Bánsági	76	7.45	7.95	80	07.85	—08.10
"	77	7.50	07.80	81	07.95	—08.15
"	78	07.60	07.95	82	—	—
Tiszavidéki	79	07.70	70.55	—	07.90	—08.00
"	76	7.40	7.55	80	07.95	—0.810
"	77	7.45	7.60	81	—	—
Pesti vidéki	78	07.60	07.75	82	00.00	—08.00
"	79	07.65	07.90	—	—	—08.30
"	79	7.25	7.45	80	07.85	—
Fehérmegyei	76	7.35	7.55	81	07.90	—07.95
"	78	7.65	7.75	82	7.80	—08.00
"	79	07.99	—07.8	—	0.30	—
Bácskai	76	7.30	—07.45	80	00.	—
"	77	7.35	7.55	81	00.00	—00.
"	78	7.50	—07.95	82	—	—00.
Eszakmai	79	7.55	—07.80	—	—	—
"	79	0.00	7.00	80	—	—
"	79	0.00	7.00	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Arkilogram	
Ruzs elsőrendű	uj 70—72	6.25	6.35
" másodrendű	—	6.10	6.20
Árpa takarmánynak	60—62	5.65	6.70
" égetni való	62—64	5.45	5.55
" serfözdei	64—66	0.—	0.00
Zab	39—41	5.35	5.45
Tengeri bánsági	—	4.85	5.20
" más nemű	—	0.00	0.00
Repeze bausági	—	12.00	12.50
Kölés	—	5.30	5.80

Huzás ma este 8 órakor.

MARCIUS 6-ÁN
VISSZAVONHATATLANUL
UTOLSÓ HUZÁSA
A BUDAPESTI POLIKLINIKAI EGYESÜLET KÓRHÁZA
JAVÁRA RENDEZETT

NAGY JÓTÉKONYSÁGI SORSJÁTÉKANAK
FŐNYEREMÉNY: **100,000** KORONA.
EZENKIVÜL 5000, 1000 stb. KORONA
ÉRTÉKŰ NYEREMÉNYEK, MELEK
20% LEVONÁSSÁVAL KÉSZPÉNZBEN KIFIZETTETNEK.

Egy sorsjegy ára csak 1 KORONA.

Sorsjegyeket ajánl a

Nagy Jótékonysági Sorsjáték

kezelésére, a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára,

Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 1.

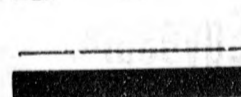
továbbá az összes bankok, váltóházak, postahivatalok és a magy. kir. államvasutak személypénztárai és minden ohánytözsde.

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában.

Az általam legfontosabban ös-zéaltott, t-kintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytisztia

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerüzletben.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BÉLAgyógyszertára és illatszerraktára **DEBRECZENBEN**, (Tisza-palota.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben